Nr 23

Skatteutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1972: 49 med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370), m. m. jämte motion.

Propositionen

I proposition 1972: 49 har Kungl. Maj:t under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 10 mars 1972 föreslagit riksdagen att anta vid propositionen fogade förslag till

1) lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
2) lag om ändring i taxeringsförordningen (1956: 623),
3) lag om ändring i förordningen (1962: 656) angående de tider då allmän fastighetstaxering skall äga rum.

I propositionen föreslås ändrade bestämmelser för den särskilda fastighetstaxeringen.

Ny- eller omtaxering under löpande femårsperiod avses även i fortsättningen skola ske bara under de förutsättningar som särskilt anges i kommunalskattelagen. Möjligheterna till ny taxering föreslås utvidgade i vissa hänseenden. Som grund för ny taxering föreslås sålunda värdeändring till följd av att planbestämmelser fastställts eller att beslut meddelats som innebär ändring av förfoganderätten till fastighet eller rätten att utnyttja den liksom värdeminskning till följd av varaktig rörelsenedläggning. Den s. k. femtedelsregeln, som nu gäller, avses skola behållas i princip men kompletteras med en fast beloppsgräns vid 10 000 kr. samt särskilda spärregler vid stora investeringar och vid rörelsenedläggning.

Skyldigheten att lämna särskild fastighetsdeklaration avses skola föreligga endast efter anmaning. Vidare behandlas i propositionen frågor om längdföring och underrättelse till fastighetsägaren.

Den nya lagstiftningen avses träda i kraft den 1 januari 1973 och tillämpas första gången vid den särskilda fastighetstaxering som skall äga rum år 1973.

Vidare föreslås bl. a. att skyldigheten att utan anmaning avlämna särskild fastighetsdeklaration skall slopas. Taxeringen skall i stället grundas på uppgifter från olika myndigheter om fastighetsbildningar, byggnadslov m. m. i förening med fastighetsägarens skyldighet att deklarera efter anmaning och rätt att deklarera, om han anser omtaxeringsgrund föreligga.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 1973 och skall tillämpas första gången vid den särskilda fastighetstaxering som äger rum nämnda år.

De föreslagna ändringarna rörande den särskilda fastighetstaxeringen innebär en omarbetning och utvidgning av gällande ny- och omtaxeringsgrunder och utgör ett led i den fortgående översynen och moderniseringen av fastighetstaxeringsreglerna. Utskottet finner förslagen väl avvägda och ägnade att inom ramen för tillgängliga resurser tillgodose såväl statens och kommunernas fiskala intressen som den enskildes krav på rättvisa och likformighet vid taxeringen. Med hänsyn härtill har utskottet inte funnit anledning att i vidare mån än som framgår av det följande framföra speciella synpunkter på förslagen i propositionen.

I motionen 1972: 1576 yrkas att värdeökning till följd av att planbestämmelser fastställts inte skall utgöra grund för ny taxering under löpande taxeringsperiod. Motionärerna framhåller, att ett bifall till förslaget i propositionen kan medföra negativa ekonomiska verkningar för jordbrukare m. fl. på grund av bl. a. ökad förmögenhetsskatt.

Det har otvivelaktigt varit en brist att betydande värdeändringar i såväl postiv som negativ riktning på en taxeringsenhet till följd av fastställda plan- och byggnadsbestämmelser eller andra beslut, som inneburit ändrade möjligheter att utnyttja eller förfoga över en taxeringsenhet, hittills endast kunnat beaktas vid den allmänna fastighetstaxeringen. Det ligger i både fastighetsägarnas och det allmännas intresse att taxeringsvärdena så snabbt som möjligt kan anpassas till de faktiska ändringar av fastighetsvärdena, som beror på åtgärder från samhällets sida. Genom förslaget i propositionen tillgodoses detta syfte så långt det f. n. är möjligt. Enligt utskottets uppfattning har genom spärreglerna och bestämmelsen att frågan om omtaxering skall prövas endast efter yrkande av kommunen eller fastighetsägaren tillräckliga garantier skapats för att endast mer påtagliga värdeändringar föranleder omtaxering.

Med hänsyn till den nya expropriationslagstiftningen torde fastställande av plan numera sällan ha så avsevärt värdehöjande effekt att kommunerna har intresse av att begära omtaxering i dylika situationer. I praktiken blir det således i övervägande antalet fall fastighetsägaren som själv får avgöra om behov av omedelbar omtaxering föreligger till följd av planändringar och därmed jämställda åtgärder. Det ligger i sakens natur att värdeökningen eller värdeminskningen liksom hittills vid den allmänna fastighetstaxeringen måste vara dokumenterad genom en klart

utbildad prisnivå, innan omtaxering blir aktuell. Utskottet förutsätter att riksskatteverket kommer att utfärda anvisningar till ledning för taxeringsmyndigheterna vid den särskilda fastighetstaxeringen 1973. Utskottet delar således inte motionärernas uppfattning att planändringar endast bör beaktas vid den allmänna fastighetstaxeringen.

Som framhållits i motionen kan en höjning av taxeringsvärdet automatiskt medföra vissa skärpningar av bl. a. förmögenhetsskatten för taxeringsenhetens ägare. Den omständigheten att taxeringsvärdet ligger till grund för förmögenhetsberäkningen bör i och för sig inte utgöra hinder för omtaxering, när taxeringsenhetens värde påtagligt ökat till följd av sådana beslut av myndighet varom nu är fråga. Utskottet vill i detta sammanhang endast erinra om att särskilda regler tillskapats för att förhindra att den år 1970 skärpta förmögenhetsskatten skall få alltför ogynnsamma verkningar för små och medelstora familjeföretag, som driver rörelse, jordbruk eller skogsbruk. Dessa regler har förra året varit föremål för översyn inom kapitalskatteberedningen, och förslag till nya bestämmelser är avsett att föreläggas årets riksdag. Därtill kommer att realisationsvinstbeskattningen omprövas av realisationsvinstkommittén.

Med det anförda avstyrker utskottet motionen 1972: 1576 och tillstyrker förslagen i propositionen.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

att riksdagen, med avslag på motionen 1972: 1576 och med bifall till propositionen 1972: 49, antar de vid propositionen fogade förslagen till

1) lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),

2) lag om ändring i taxeringsförordningen (1956: 623),

3) lag om ändring i förordningen (1962: 656) angående de tider då allmän fastighetstaxering skall äga rum.

Stockholm den 25 april 1972

På skatteutskottets vägnar
ERIK BRANDT

Närvarande: herr Brandt (s), fruar Nettelbrandt (fp), Holmqvist (s), herrar Kristenson* (s), Josefson i Arrie (c), Wärnberg (s), Larsson i Umeå (fp), Sundkvist (c), Wikner (s), Stadling (s), Westberg i Hofors (s), Olof Johansson i Stockholm (c), Lothigius (m), Söderström (m) och fru Normark* (s).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

MARCUS BOKTR. STHLM 1972 720046